

MARZEC 2022

LEGAL ALERT

PRAWO PRACY

BKB

BARAN
KSIĄŻEK
BIGAJ

Truple
Konarski
Podrecki
& Wspólnicy

TKP

INFORMACJA O TZW. SPECUSTAWIE

W związku z wojną w Ukrainie, w marcu 2022 roku została wprowadzona Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, która z mocą wsteczną, od 24 lutego 2022 roku określa szczególne zasady legalizacji pobytu i pracy obywateli Ukrainy, którzy opuścili swój kraj z powodu wojny.

Ustawa dotyczy:

- Obywateli Ukrainy, którzy w związku z działaniami wojennymi przybyli do Polski z terytorium Ukrainy. Obecnie został zniesiony wymógł wjazdu do Polski bezpośrednio z terytorium Ukrainy. Oznacza to, że z przepisów ustawy mogą skorzystać nie tylko osoby, które przekroczyły polsko-ukraińskie przejścia graniczne, ale także te osoby, które wjechały do Polski przez granicę z innymi państwami (np. Słowacją).
- Obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka i członków ich najbliższych rodzin, którzy w związku z wojną przybyli do Polski.

Jeśli osoby te legalnie przybyły do Polski po 24 lutego 2022 roku i deklarują chęć pozostania w Polsce, ich pobyt uznaje się legalny w okresie 18 miesięcy. W ustawie przewidziano możliwość określenia daty końcowej, do której wjazd na terytorium Polski będzie uprawniał do korzystania z jej przepisów. Na dzień dzisiejszy taka data nie została wskazana.

Szczególne zasady legalizacji pobytu nie mają zastosowania do obywateli Ukrainy przebywających legalnie w Polsce na innej podstawie (np. zezwolenie na pobyt stały, czasowy, status uchodźcy) oraz do tych osób, które złożyły wnioski o udzielenie w Polsce ochrony międzynarodowej lub zadeklarowały zamiar złożenia takich wniosków – do czasu ich wycofania.

Pobyt obywateli Ukrainy w Polsce podlega rejestracji. Jeśli nie nastąpiła ona przy przekroczeniu granicy, obywatel Ukrainy musi w terminie 60 dni od wjazdu do Polski złożyć wniosek o dokonanie rejestracji – wraz ze złożeniem wniosku o nadanie numeru PESEL. Przewidziana w ustawie procedura dotycząca nadania numeru PESEL umożliwi złożenie wniosku w organie wykonawczym dowolnej gminy, na terytorium której wnioskodawca aktualnie przebywa. Wniosek musi zostać przez wnioskodawcę samodzielnie podpisany, ale przy jego wypełnieniu wnioskodawca może skorzystać z pomocy pracownika urzędu.

Na podstawie ustawy obywatele Ukrainy są uprawnieni m.in. do:

- wykonywania pracy w okresie legalnego pobytu w Polsce – powierzający pracę jest zobowiązany jedynie do powiadomienia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia pracy właściwego powiatowego urzędu pracy o fakcie jej wykonywania,

- wykonywania w okresie legalnego pobytu w Polsce działalności gospodarczej – warunkiem jest uzyskanie numeru PESEL,
- korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej,
- świadczeń rodzinnych,
- innych, wskazanych w ustawie świadczeń socjalnych.

Więcej informacji:

<https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2022/683>

PESEL A ZATRUDNIENIE OBYWATELA UKRAINY

Przy stosowaniu przepisów „Specustawy” o pomocy obywatelom Ukrainy pojawia się wiele wątpliwości. Jedną z nich jest to czy pracodawca może zatrudnić obywatela Ukrainy nieposiadającego numeru PESEL. Zgodnie z przepisami Specustawy, pracodawca jest zobowiązany do powiadomienia w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę o powierzeniu wykonywania pracy takiej osobie. Jednocześnie specustawa wskazuje, że w powiadomieniu pracodawca przekazuje dane osobowe obywatela Ukrainy w postaci numeru PESEL, o ile takowy został nadany.

Wobec tego brak nadania obywatelowi Ukrainy, który legalnie przebywa na terytorium Polski, numeru PESEL nie ogranicza możliwości zatrudnienia takiej osoby przez pracodawcę. Pracodawca może ustalić kwestie legalności pobytu obywatela Ukrainy m.in. na podstawie zaświadczenia Straży Granicznej lub innego dokumentu, który stanowił podstawę przekroczenia granicy, potwierdzającego przybycie do Polski od 24 lutego 2022 r.

ŚWIADCZENIE 500+ DLA OBYWATELI UKRAINY

Od 26 marca 2022 r. (sobota) obywatele Ukrainy, którzy mają pod opieką dziecko mogą wnioskować o świadczenie 500+.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) będzie przyznawał i wypłacał świadczenie wychowawcze z programu Rodzina 500+ (tzw. 500+) obywatelom Ukrainy, którzy przybyli legalnie z Ukrainy do Polski po 23 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi.

Specjalny wniosek o 500+ w języku ukraińskim będzie można składać elektronicznie przez Platformę Usług Elektronicznych (PUE) ZUS.

Świadczenie 500+ przysługuje na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat:

- obywatelowi Ukrainy albo małżonkowi obywatela Ukrainy, który po 23 lutego 2022 r. przybył wraz z dzieckiem z Ukrainy do Polski w związku z działaniami wojennymi,
- obywatelce Ukrainy albo żonie obywatela Ukrainy, która po 23 lutego 2022 r. przybyła z Ukrainy do Polski w związku z działaniami wojennymi, a dziecko urodziło się w Polsce,
- obywatelowi Ukrainy albo małżonkowi obywatela Ukrainy, który zamieszkał w Polsce przed 24 lutego 2022 r., ale dziecko, na które ubiega się o świadczenie, przybyło z Ukrainy do Polski po 23 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi,
- obywatelowi innego państwa (np. Polski), który na podstawie orzeczenia polskiego sądu sprawuje opiekę nad dzieckiem, które jest obywatelem Ukrainy i przybyło z Ukrainy do Polski po 23 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi.

Więcej informacji:

https://www.zus.pl/o-zus/aktualnosc/-/publisher/aktualnosc/1/od-26-marca-2022-r_-sobota-obywatele-ukrainy-ktorzy-maja-pod-opieka-dziecko-beda-mogli-wnioskowac-o-500-/4511369

NOWA STRONA INFORMACYJNA DLA OBYWATELI UKRAINY

Ministerstwo Rozwoju i Technologii uruchomiło stronę internetową www.biznes.gov.pl/Ukraina w języku ukraińskim. Obywatele Ukrainy mogą znaleźć na niej informacje m.in. jak założyć działalność gospodarczą w Polsce.

Przypominamy, że tzw. Specustawa przewiduje możliwość podjęcia przez obywateli Ukrainy działalności gospodarczej w Polsce, jeśli uzyskali numer PESEL. Aby otrzymać PESEL obywatel Ukrainy, który legalnie przyjechał Polski (od 24 lutego br.) z terytorium Ukrainy, musi złożyć wniosek w tej sprawie w dowolnym urzędzie gminy na terytorium Polski.

ZMIANY W POLSKIM ŁADZIE

Zgodnie z projektem rządowym z 24 marca 2022 r. mają nastąpić następujące zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych:

- stawka podatku dochodowego w progu podatkowym do 120 000 zł ma ulec obniżeniu z 17% do 12%;
- likwidacji ulec ma tzw. „ulga dla klasy średniej”, z zastrzeżeniem że osoby, dla których rozliczenie takie byłoby korzystniejsze od proponowanych zmian, będą mogły rozliczyć rok 2022 z ulgą;
- odliczenie składki członkowskiej członka związku zawodowego odbywać ma się na podstawie informacji przesyłanej przez płatnika składek podatnikowi i właściwemu urzędowi skarbowemu, a nie jak dotychczas dowodu wpłaty składki;

Więcej informacji:

<https://www.gov.pl/web/finanse/pit-nizszy-o-5-punktow-procentowych-zmiany-w-systemie-podatkowym>

DOFINANSOWANIE POBYTU W ŻŁOBKU

Od 1 kwietnia 2022 r. obowiązywać zacznie rozdział 8a ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Nowe przepisy przewidują dofinansowanie w kwocie do 400 zł (nie więcej jednak niż wysokość opłaty ponoszonej przez rodziców) za pobyt dzieci w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. Organem właściwym w postępowaniu o przyznanie dofinansowania, jak również organem dofinansowanie wypłacającym jest ZUS.

Dofinansowanie przyznawane jest jeśli zostaną spełnione następujące przesłanki:

- dziecko uczęszcza do żłobka, klubu dziecięcego albo objęte jest opieką dziennego opiekuna;
- na dziecko nie został przyznany rodzinny kapitał opiekuńczy;
  - ♦ jeśli kapitał został przyznany dofinansowanie będzie przysługiwać w przypadku, gdy rodzic dziecka pobrał kapitał opiekuńczy w łącznej przysługującej wysokości przed ukończeniem przez dziecko 36. miesiąca życia, dofinansowanie może przysługiwać po ukończeniu przez dziecko 36. miesiąca życia;
- rodzic złoży poprawny wniosek do ZUS;

- ♦ wniosek składa się w formie elektronicznej za pomocą:
  - profilu informacyjnego w systemie ZUS albo
  - systemu teleinformatycznego banków krajowych i SKO albo
  - systemu teleinformacyjnego utworzonego przez ministra;
- ♦ wniosek składa się najwcześniej w dniu rozpoczęcia uczęszczania przez dziecko do żłobka lub klubu dziecięcego lub objęcia dziecka opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna.

Więcej informacji:

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20110450235/U/D20110235Lj.pdf>

Autorzy

- ◆ Michał Bering
- ◆ Łukasz Łaguna
- ◆ Magdalena Solich
- ◆ Bartosz Retkowski

Powyższy newsletter ma charakter informacyjny i nie stanowi jakiegokolwiek formy porady prawnej.

W przypadku pytań jesteśmy do Państwa dyspozycji
pod adresem e-mail office@ksiazeklegal.pl
lub pod numerem telefonu + 48 12 426 42 31